

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าแผนกการศึกษาในการบริหารการศึกษาของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสำรวจความเข้าใจของหัวหน้าแผนกการศึกษาในกระบวนการบริหารการศึกษา

ประชากร

จำนวนประชากรที่อยู่ในขอบข่ายของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปลัดเทศบาล ได้แก่ ปลัดเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21 แห่ง
2. กลุ่มหัวหน้าแผนกการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าแผนกการศึกษาเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21 แห่ง
3. กลุ่มครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากรเพียงเทศบาลละ 1 คน รวมเป็น 21 คน
รายชื่อเทศบาลและโรงเรียนที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัย

เทศบาลเมือง

1. นครราชสีมา
2. บุรีรัมย์
3. สุรินทร์

ชื่อโรงเรียน

- เทศบาล 2 (วัดสมอราย)
เทศบาล 1
เทศบาลอนุสรณ์

<u>เทศบาลเมือง</u>	<u>ชื่อโรงเรียน</u>
4. ศรีสะเกษ	เทศบาล ๑
5. อุบลราชธานี	เทศบาลบูรพาอุบล
6. นครพนม	เทศบาล ๑
7. ยโสธร	เทศบาลสุขวิทยากร
8. ร้อยเอ็ด	เทศบาลวัดป่าเรไร
9. มหาสารคาม	เทศบาลส่องนางโย
10. ขอนแก่น	เทศบาลวัดกลาง
11. กาฬสินธุ์	เทศบาล 3
12. สกลนคร	ยุติธรรมวิทยา
13. เลย	เทศบาล 2
14. อุดรธานี	เทศบาล ๑
15. หนองคาย	เทศบาลสว่างวิทยา
16. ชัยภูมิ	เทศบาล 2

<u>เทศบาลตำบล</u>	<u>ชื่อโรงเรียน</u>
1. โนนสูง นครราชสีมา	เทศบาล 2
2. บัวใหญ่ นครราชสีมา	เทศบาล 3
3. เมืองพล ขอนแก่น	ศรีเมืองพลประชานุเคราะห์
4. วารินชำราบ อุบลราชธานี	เทศบาลบ้านสุขสำราญ
5. พิบูลมังสาหาร อุบลราชธานี	เทศบาล ๑

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยหรือใช้ในการสำรวจข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของ
 คนทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อการบริหารงานของหัวหน้าแผนกการศึกษา ตามลักษณะกระบวนการบริหาร
 7 ประการ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำและงานบริหารการศึกษา

ได้แก่ การประสานสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการการเงิน การบริหารงานวิชาการ

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะของผู้บริหารอันประกอบด้วยลักษณะของผู้นำ งานบริหารการศึกษา และกระบวนการบริหารงาน เพื่อจะนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของปลัดเทศบาลในฐานะผู้บังคับบัญชา หัวหน้าแผนกการศึกษา ครูใหญ่ในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติของคนที่ทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกการศึกษาตรงกันหรือมีความคิดเห็นขัดแย้งหรือไม่

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามที่ต้องการความคิดเห็นในลักษณะจัดลำดับความสำคัญ (Rating Scale) มีตัวเลือก 5 ตัวเลือก ตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่ได้ทำเลย ลักษณะคำถามจะเป็นไปตามลำดับของกระบวนการบริหาร ดังนี้

การวางแผน	8 ข้อ
การจัดองค์การ	7 ข้อ
การจัดบุคคลเข้าทำงาน	12 ข้อ
การอำนวยการ	8 ข้อ
การประสานงาน	7 ข้อ
การรายงาน	10 ข้อ
การจัดทำงบประมาณ	8 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	60 ข้อ

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน และสำหรับหัวหน้าแผนกการศึกษาได้สอบถามลักษณะสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ก่อนดำรงตำแหน่งเคยทำหน้าที่ใดบ้าง การศึกษาเพิ่มเติมในขณะดำรงตำแหน่ง ข้อเสนอแนะ

การทดลองแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือคือแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ให้นำไปทดลองกับปลัดเทศบาล หัวหน้าแผนกการศึกษา ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ในเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล 4 แห่ง ของจังหวัดอยุธยา และสมุทรปราการ โดยการไปส่งแบบสอบถามและไปสัมภาษณ์ สังเกตการทำงานด้วยตนเอง ได้สอบถามและสัมภาษณ์ถึงการทำงานและความคิดเห็นต่อแบบสอบถามเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น เมื่อได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามแล้วจึงลงไปยังประชากรที่ต้องการสำรวจทั้ง 3 กลุ่ม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และให้นำส่วนหนึ่งไปส่งด้วยตนเอง เพื่อจะได้สัมภาษณ์ สังเกตการทำงาน ในการส่งแบบสอบถามทั้ง 21 แห่งนี้ ปรากฏว่าเทศบาลตำบลโนนสูงเพิ่งจะได้แต่งตั้งหัวหน้าแผนกการศึกษาในวันที่ไปส่งแบบสอบถาม และผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้ทำหน้าที่ครูอยู่ที่เทศบาลเมืองนครราชสีมา จึงทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ ผู้วิจัยจึงคัดจำนวนประชากรทั้ง 3 กลุ่มออกกลุ่มละ 1 คน เพื่อจะได้ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ฉะนั้น จึงเหลือจำนวนประชากรกลุ่มละ 20 คน รวม 60 คน เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามครบ 60 คน ถือว่าได้รับข้อมูลร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำข้อมูลมาแจกความถี่ของแต่ละกลุ่ม หาค่าร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ ซึ่งประชากรของแต่ละกลุ่มมีจำนวน 20 คน จึงถือได้ว่าประชากร 1 คน คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ และจัดข้อมูล 60 ข้อ ออกเป็น 7 พวกตามกระบวนการบริหาร แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของคน 3 กลุ่มในแต่ละกระบวนการบริหาร ในลักษณะการสัมประสิทธิ์ในการกระจาย จากสูตร¹

$$V = \frac{S.D}{\bar{X}} \times 100$$

$$V = \text{สัมประสิทธิ์ของการกระจาย}$$

$$S.D = \text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยหรือมัธยิมเลขคณิต}$$

ในการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร²

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$$f = \text{ความถี่ของคะแนน}$$

$$X = \text{คะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนคะแนน}$$

ในการหาค่าเฉลี่ยหรือมัธยิมเลขคณิต ใช้สูตร³

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

¹ ประกอง กรวรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 56.

² เรื่องเดียวกัน หน้า 51.

³ เรื่องเดียวกัน หน้า 40.